

Asesiad Effaith

Gweler y daflen *Sut i Wneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb* am gymorth i lenwi'r ffurflen yma. Mae croeso hefyd i chi gysylltu gyda Delyth Williams, Swyddog Polisi a Chydraddoldeb ar est 32708, neu DelythGadlysWilliams@gwynedd.llyw.cymru, am gymorth pellach.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor (dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010) i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Mae gan y Cyngor hefyd ddyletswyddau cyffredinol ychwanegol i sicrhau tegwch a meithrin perthnasau da. Rhaid felly gwneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl hefo nodwedd gwarchoddedig).

1 Manylion

1.1 Beth yw enw'r polisi / gwasanaeth dan sylw?

Ail-fodelu'r Gwasanaeth Gofal Cartref yng Ngwynedd

1.2 Beth ydi pwrpas y polisi/gwasanaeth sy'n cael ei greu neu ei newid? Pa newidiadau sy'n cael eu hystyried?

Mae'r Cyngor a'r Bwrdd Iechyd Lleol am helpu a chefnogi pobl Gwynedd i fyw mor annibynnol â phosib yn eu cartrefi eu hunain.

Oherwydd ei bod yn anodd cwrdd a'r galw am ofal, a'r system fiwrocraidaidd yr ydym yn gweithio o'i mewn rydym wedi bod yn gweithio ar newid a datblygu'r ffordd y mae gofal cartref yn cael ei gynnig yng Ngwynedd, gyda'r nod o: *'helpu pobl i fyw eu bywyd fel maen nhw'n dymuno'*

Rydym yn bwriadu gwneud hyn drwy annog yr holl bobl a sefydliadau sy'n ymwneud â chefnogi pobl - gweithwyr gofal iechyd, gweithwyr gofal cymdeithasol, gweithwyr gofal cartref, teuluoedd, cymunedau a'r unigolion eu hunain - i gydweithio yn fwy effeithiol efo'i gilydd ar lefel mwy lleol.

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod y problemau yma, ac mae'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (2014) yn ein hannog i gydweithio ac i helpu pobl i fyw bywyd fel y dymunant, ac aros yn annibynnol cyn hired â phosib.

Yma yng Ngwynedd rydym yn cynnig ateb deublyg i'r her o wella gwasanaethau i bobl hŷn:

- **Sefydlu Timau Adnoddau Cymunedol yn lleol (TAC)** - Bydd y timau wedi'u lleoli mewn pum ardal yng Ngwynedd er mwyn sicrhau y bydd gwasanaethau iechyd a gofal yn llawer agosach i'r gymuned. Bydd gweithwyr yn y sector gofal cymdeithasol ac iechyd yn gallu cydweithio'n agosach er budd pobl yr ardal, gan weithio ar gryfderau'r unigolyn a'r gymuned.

Bydd darparwyr gofal cartref hefyd yn rhan o'r timau hyn, gan rannu gwybodaeth a chysylltiadau, a gwneud yn siŵr eu bod yn helpu pobl i fyw eu bywydau fel y maen nhw'n dymuno.

- **Darparu Gofal Cartref ar lefel mwy lleol** - Yn y dyfodol byddwn yn comisiynu darparwyr gofal cartref yn fwy lleol. Bydd un cwmni yn darparu gwasanaeth fesul is-ardal - mae tua 16 is-ardal yn y sir (3 i 4 i bob ardal TAC). Bydd y gwasanaeth darparu mewnol yn cynnig gwasanaeth mewn rhai is-ardaloedd, a chwmnïau allanol yn darparu gwasanaeth mewn eraill. Bydd 50% o'r oriau gofal ar draws y sir yn cael ei gynnig gan y Cyngor, a 50% gan gwmnïau eraill. Er mwyn sicrhau cysondeb ac ansawdd ar draws yr ardal bydd pob cwmni'n gweithio o fewn canllawiau, telerau ac amodau pendant. Byddant yn canolbwyntio ar beth sy'n bwysig i bob unigolyn, ac yn gweithio'n hyblyg er mwyn cyflawni hynny.

Fel rhan o'r newid model byddwn yn cynnal proses caffael sy'n bennaf seiliedig ar ansawdd yn hytrach na phris, ac yn sicrhau bod gofynion clir a phendant ar bob cwmni o ran ansawdd a thelerau gwaith.

Bydd penderfyniad yn cael ei wneud ynglŷn â pha is-ardaloedd y bydd y gwasanaeth darparu mewnol yn ei wasanaethu, ac yna cynhelir trafodaethau gyda chwmnïau eriall, preifat a thrydydd sector, er mwyn trafod eu dyheadau, a'n telerau ar gyfer dyfarnu contractau.

Bydd pob aelod o staff y ddarpariaeth fewnol yn y Cyngor yn medru parhau i weithio yn y Cyngor, ond gall eu hardal waith fod yn newid dros amser.

Fe all olygu y byddai rhai o'r unigolion sy'n derbyn gwasanaeth yn wynebu newid darparwr neu oflawyr. Ni fyddai hyn yn digwydd dros nos, ond yn hytrach dros gyfnod o amser, gan ofalu bod lles yr unigolion hynny sy'n derbyn gofal yn greiddiol.

Bydd y drefn newydd yn sefydlogi a chysoni'r ddarpariaeth gofal cartref ar draws y sir, ac yn arwain yn y pendraw at leihad yn yr achosion o newid staff ar draws y darparwyr.

1.3 Pwy sy'n gyfrifol am yr asesiad yma?

Meilys Smith
Uwch Reolwr Trawsnewid
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant

1.4 Pryd wnaethoch chi gychwyn yr asesiad? Pa fersiwn yw hwn?

Fersiwn cyntaf.
Gorffennaf 8fed, 2019

2) Gweithredu

2.1 Pwy yw'r partneriaid fydd yn rhaid gweithio hefo nhw i wneud yr asesiad yma?

Bwrdd Prosiect Ail-Fodelu Gofal Cartref – sy'n cynnwys cynrychiolwyr o:
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
Uned Darparu Mewnol y Cyngor
Tim Gweithwyr Cymdeithasol
Tim Nyrsus Cymunedol
Adran Fusnes Adran Oedolion Iechyd a Llesiant y Cyngor

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

2.2 Pa gamau ydych chi wedi ei gymryd i ymgysylltu gyda pobl hefo nodweddion gwarchoddedig?

Ddwy flynedd yn ôl, pan gychwynwyd ystyried y prosiect hwn, penderfynodd y Tîm Ail-fodelu Gofal Cartref yn y Cyngor fynd i'r afael â deall y drefn gofal cartref yng Ngwynedd. Drwy gydweithio â chwmni yn y 3ydd sector sy'n darparu gofal yn ardal Bethesda aed ati i ddarganfod beth oedd gwir effaith y drefn gofal cartref sydd ohoni heddiw ar ddefnyddwyr y gwasanaeth.

Drwy ddefnyddio dull cwmni Vanguard (Ffordd Gwynedd), aethant ati i wneud gwaith ymchwil manwl ar y galw oedd yn eu cyrraedd fel cwmni darparu gofal, a'r drefn sydd yn cael ei dilyn er mwyn sicrhau gofal i'r unigolion hynny.

Drwy dreulio amser yn edrych ar achosion unigol, trafod gyda defnyddwyr ac aelodau staff, daeth i'r amlwg nad oedd y pecyn gofal oedd yn cael ei gytuno ar eu cyfer am aml yn cyfarch yr hyn oedd yn wirioneddol bwysig i'r unigolyn hwnnw. Cyfarch y symptomau corfforol oeddynt yn aml, gan osgoi delio a'r gwir broblemau lles oedd yn wynebu'r unigolion.

Gan fod pecynnau gofal yn cael eu darparu ar sail 'time and task' h.y. tasgau penodol ac amseroedd penodol, maent yn tueddu i fod yn anhyblyg ac yn or benodol. Nid oes modd teilwra'r pecyn ar gyfer anghenion penodol pob unigolyn, sy'n rhwystredig i'r staff gofal cartref, ond sydd hefyd golygu ein bod yn tueddi i greu mwy o ddibyniaeth yn hytrach na hybu annibyniaeth.

Ar sail y gwaith ymchwil yma cychwynnwyd peilot bychan i dreialu ffordd newydd o weithio ble byddai'r cwmni yn:

- Darparu gwasanaeth dibynadwy wedi ei ddylunio o gwmpas y person. Gwasanaeth hyblyg allai gynnig yr hyn oedd ei angen ar bobl, mwy pan fo angen mwy o wasanaeth, a llai pan fyddai'r angen yn lleihau. Byddai'n wasanaeth ataliol oedd yn ystyried lles ehangach y person, nid gofal personol yn unig. Byddai pobl yn deall a themlo mwy o reolaeth dros eu gwasanaeth.
- Sicrhau bod y staff yn canolbwyntio ar datblygu perthynas efo'r unigolyn, gan wrando a deall eu sefyllfa bersonol, ac yna eu cefnogi i wneud beth sy'n bwysig iddynt. Byddai gan staff yr hawl i wneud penderfyniadau er lles yr unigolyn. Os na allai staff helpu, byddant yn tynnu'r arbenigedd priodol i mewn, neu'n chwilio am adnoddau cymunedol addas ar gyfer cyfarch yr anghenion.

2.3 Beth oedd canlyniad yr ymgysylltu?

Roedd canlyniadau'r cynllun peilot yma'n hynod o ffafriol, gan weld canlyniadau a buddion positif i iechyd a lles yr unigolion oedd yn rhan o'r peilot, yn ogystal a'r staff

Dyma rai sylwadau gan unigolion fu'n rhan o'r peilot ym Methesda:

Cwestiwn: A wnaeth ein staff wneud beth sy'n bwysig i chi/eich perthynas?

"Do. Roeddynt yn barod iawn ac yn gwrando ar beth oeddwn i eisiau. Roeddynt yn barod i adael i mi osod fy nhargedau fy hun a cheisio eu cyrraedd, ac yn cymryd drosodd dim ond pan na allwn ddygymod fy hun."

"Roedd eu hyblygrwydd a'u sensitifrwydd heb ei ail bob amser. Y pethau bach, meddylgar oedd yn gwneud y gwahaniaeth mwyaf."

"(Fe wnaethant) wahaniaeth mawr: gosod targedau i mi eu cyrraedd a herio fy hun. Gwthio ffiniau'r anabledd yma sydd wedi dwyn cymaint o'm annibyniaeth a'r gallu i wneud tasgau syml."

"(roeddwn yn hoffi'r) hyblygrwydd. Y genod allan o iwniform. Eu haeddfedrwydd. Eu consern diffuant."

"Y rhyddid i fedru dweud be oeddwn i ei angen, ac i beidio cael fy nghyfyngu gan amser, a rheolau arferol gofal cartref."

"Mi ddylai'r gwasanaeth yma fod ar gael i bawb. Rydym mor ddiolchgar ei fod yno pan oedd ni ei angen"

Ar sail llwyddiant y cynllun comisiynwyd cynlluniau peilot mewn 4 ardal arall yng Ngwynedd –

Tywyn, Porthmadog, Caernarfon a Nefyn.

Yn yr ardaloedd yma mae'r darparwr gofal, boed yn ddarparwyr mewnol y Cyngor, neu'n gwmni allanol, yn gweithio'n agos fel rhan o Tim Adnoddau Cymunedol yr ardal, sef Gweithwyr Gofal Cymdeithasol, nyrsus cymunedol, therapyddion galwedigaethol, doctoriaid ac ati.

Fel yn y peilot gwreiddiol y nod yw treialu ffordd newydd o weithio fyddai'n hyblyg, yn ataliol, ac yn canolbwyntio ar les corfforol a meddyliol yr unigolyn – gan ganolbwyntio ar ddod i adnabod yr unigolion, a chyfarch be sy'n bwysig iddynt mewn ffordd integredig ('co-production' – i ddefnyddio'r term diweddaraf).

Golyga hyn ein bod yn ymgysylltu yn y ffordd mwyaf effeithiol gyda defnyddwyr y gwasanaeth wrth geisio deall a dysgu am y ffordd orau o ddatblygu'r gwasanaeth i'r dyfodol.

Yn ystod y flwyddyn hon rydym wedi cynnal sgysiau gyda staff uned darparu mewnol y Cyngor er mwyn cyflwyno a thrafod y ffordd newydd o weithio, ac mae'r sgysiau yma'n parhau.

Rydym hefyd mewn cyswllt rheolaidd a rhanddeiliad amlycaf y prosiect drwy wahanol fforymau.

Byddwn yn rhannu gwybodaeth gydag unigolion sy'n derbyn gofal ar hyn o bryd unwaith y bydd y cynigion wedi eu cadarnhau gan Gabinet y Cyngor ar Orffennaf 23ain. Wedi hynny bydd newyddlen yn cael ei rhannu i bob unigolyn sy'n derbyn gwasanaeth yn rhannu gwybodaeth am y ffordd newydd o weithio, a'r trefniadau newydd fydd yn cael eu gweithredu dros amser. Byddwn yn rhoi cyfle iddynt gynnig sylwadau ac yn rhannu dyddiadau ar gyfer sesiynau gwybodaeth fydd yn cael eu trefnu mewn lleoliadau ar draws y sir. Bydd y rhain fydd yn gyfle i unigolion, teuluoedd, staff neu'r cyhoedd yn gyffredinol i ddod i ddarganfod mwy am y newidiadau a thrafod ar sail ardaloedd lleol. Bydd gofawyr cartref eu hunain, yn ogystal a gweithwyr cymdeithasol a gweithwyr iechyd hefyd yn medru trafod gydag unigolion, gan adnabod y bobl mwyaf bregus fyddai angen y gefnogaeth fwyaf.

2.4 Ar sail pa dystiolaeth arall ydych chi'n gweithredu?

Yn ôl **Aseiad Llesiant Gwynedd 2017** mae nifer y bobl dros 80 oed yng Ngwynedd wedi tyfu dros **96.2%** mewn 30 mlynedd. Dywed hefyd bod disgwyl i'r twf yma yn y grŵp oedran hŷn barhau wrth i bobl fyw yn hirach a symud i mewn i'r ardal. Mewn ugain mlynedd mae disgwyl bydd tua **60%** yn rhagor o bobl dros 80 oed yn byw yng Ngwynedd.

Dyma rai o gasgliadau yr aseiad:

“Rhaid i ni ddeall yn well sut y bydd y newid yma yn effeithio llesiant ein cymunedau a'r unigolion yn y cymunedau hynny. Gall y goblygiadau fod yn bellgyrhaeddol, ond yn gadarnhaol yn ogystal â negyddol. Er enghraifft rydym yn gwybod fod pobl hŷn yn fwy tebygol o ddioddef o unigrwydd, hefyd bydd angen mwy o ofal a chefnogaeth yn y cartref ac yn y gymuned, a bydd angen cynllunio am hyn. Fodd bynnag, gall nifer o'n pobl hŷn barhau i weithio a chwarae rhan flaenllaw yn ein cymunedau.”

“Mater arall sydd wedi ei adnabod fel un sy’n cael impact ar lesiant yw unigrwydd – gyda Gwynedd ymysg yr ardaloedd sy’n wynebu’r risg uchaf o hyn yng Nghymru. Tra’n bod ni yn cydnabod bod ysbryd cymunedol iach yma, mae’n bwysig bod trigolion yn gallu teimlo yn rhan o’r cymunedau hynny, a’n bod ni yn cydweithio i leihau’r risg o unigrwydd. Mae rhwydweithiau sefydledig a grwpiau gwirfoddol yn ganolog i hyn a rhaid i ni eu galluogi i barhau ac i ffynnu.”

Mae **Aseiad Poblogaeth Gogledd Cymru** wedi edrych ar anghenion gofal a chefnogaeth trigolion ar draws gogledd Cymru. Mae’r aseiad wedi tanlinellu nifer o faterion sy’n ymddangos fel themâu ar lefel ranbarthol. Maen nhw yn cynnwys y cynnydd mewn achosion o salwch meddwl, yn enwedig ar gyfer pobl ifanc; yr angen am well mynediad at wasanaethau ataliol; taclo unigrwydd; mwy o gefnogaeth i fyw yn y cartref; cefnogaeth i bobl gyda dementia; pwysigrwydd darparu gwasanaeth yn yr iaith o ddewis unigolyn; a’r angen am fwy o weithgareddau hamdden a chymdeithasol i bobl gydag anableddau.

Gwnaed darn o waith yn ddiweddar gan uned ddata’r Adran Oedolion Iechyd a Llesiant oedd yn dangos rhagamcan o’r cynnydd mewn oriau Gofal Cartref yn yr oedran 65 i fyny, o 533,086 y flwyddyn yn 2015/16 i 645,301 y flwyddyn yn 2026/27. Mae hyn ar sail y rhagamcanion o dŵf y boblogaeth dros yr 20 mlynedd nesaf.

Mae’r angen i ymateb i’r her yma’n amlwg, ac mae’r prosiect i Ail-fodelu Gofal Cartref yn mynd i’r afael a natur y galw, a’r drefn gofal cartref sydd ohoni, yn ogystal a’r niferoedd sydd yn derbyn ac yn debygol o fad angen gofal i’r dyfodol.

Nod y prosiect yw deall y galw am ofal, ac ail ddylunio trefn fydd yn ateb y galw’n fwy effeithio gan ganolbwyntio ar yr unigolyn er mwyn sicrhau eu bod yn medru byw eu bywydau fel maent yn dymuno ei fyw.

2.5 Oes yna unrhyw flychau yn y dystiolaeth sydd angen ei gasglu?

Mae tystiolaeth gadarn fod angen newid y drefn yr ydym yn gweithio o’i fewn yn bresennol er mwyn sicrhau ein bod yn rhoi’r unigolyn yn ganolog i’r gwasanaethau yr ydym yn medru eu cynnig.

Rydym wedi bod yn treialu’r ffordd newydd o weithio mewn gwahanol ardaloedd ar draws Gwynedd, ac rydym yn grediniol fod digon o dystiolaeth wedi ei gasglu i warantu ehangu’r cynlluniau drwy’r sir.

Byddwn yn parhau i gasglu data a gwybodaeth yn gyson wrth gwrs, ac yn agored i ddysgu gwersi gydol y daith.

3) Adnabod yr Effaith

3.1 Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r effaith fydd unrhyw newidiadau'n ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb isod. Beth yw'r effaith fydd y polisi/gwasanaeth newydd neu'r newidiadau arfaethedig yn ei gael ar bobl hefo'r nodweddion hyn? Mae croeso i chwi ychwanegu nodweddion eraill os ydych chi'n dymuno.

Nodweddion	Sut fath o effaith? *	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Positif	<p>Bydd y drefn newydd yn ystyried beth sy'n bwysig i bob unigolyn, gan ystyried eu hil, a'u cenedligrwydd, ac unrhyw nodweddion sy'n gysylltiedig a hynny, fel y gallant fyw eu bywyd fel mae'n nhw'n dymuno ei fyw. Bydd aelodau'r Tim Adnoddau Cymunedol, ac yn arbennig felly'r gofalwyr yn adnabod cyfleoedd ieithyddol neu ddiwylliannol sy'n berthnasol i'r unigolyn o fewn eu cymuned, ac yn adnabod unrhyw fylchau mewn darpariaeth gymunedol neu broffesiynol.</p> <p>Mae'r her yn bodoli ar hyn o bryd i sicrhau bod gofalwyr ar draws y cwmnïau darparu yn sylweddoli pwysigrwydd bod yn ystyriol o hil pob un person sy'n derbyn gwasanaeth. Wrth symud tuag at y model newydd bydd yr hyfforddiant a ddarperir yn canolbwyntio ar sicrhau dealltwriaeth y staff o'r angen i deilwra'r gwasanaeth i sicrhau ein bod yn gwneud beth sy'n bwysig i bob unigolyn sy'n derbyn y gwasanaeth hwnnw.</p>
Yr iaith Gymraeg	Positif	<p>Gan fod 65% o bobl Gwynedd yn medru siarad Cymraeg (yn ôl cyfrifiad 2011) ein nôd wrth symud tuag at y drefn newydd fydd cysoni'r ansawdd ar draws cwmnïau sy'n darparu gofal cartref, gan osod cymal yn y cytundeb i sicrhau bod defnyddwyr sy'n dymuno defnyddio'r iaith Gymraeg yn derbyn gwasanaeth yn y Gymraeg.</p> <p>Mae'n her fodd bynnag i recriwtio gofalwyr yn gyffredinol i'r maes, ac mae recriwtio gofalwyr Cymraeg eu hiaith yn her arbennig mewn rhai ardaloedd. Rydym yn ystyried y bydd angen ymgyrch recriwtio ar draws Gwynedd, gan gynnig hyfforddiant addas er mwyn ceisio sicrhau y gallwn ddiwallu anghenion ieithyddol ar draws y sir.</p>
Anabledd	Positif	<p>Bydd y drefn newydd yn ystyried beth sy'n bwysig i bob unigolyn, gan ystyried unrhyw amhariadau corfforol neu iechyd meddwl, a sut i sicrhau'r gefnogaeth orau iddynt fedru byw eu bywyd fel mae'n nhw'n dymuno ei fyw. Drwy weithio fel un tîm o fewn y Timau Adnoddau Cymunedol (CRTs) ymhob ardal bydd y gofalwyr yn gweithio'n agos gyda'r proffesiynau mwyaf addas yn y tîm - Therapyddion Galwedigaethol, therapyddion, nursus</p>

		<p>seiciatryddol... er mwyn sicrhau bod yr offer, y cyngor a'r cymorth mwyaf addas yn cael ei ddarparu'n amserol a chyson. Byddwn hefyd yn gweithio gyda mudiadau 3ydd sector sy'n cynnig gwasanaeth addas.</p> <p>Fodd bynnag, mae rhwystrau'n bodoli ar hyn o bryd, megis y drefn o archebu offer addas, yn enwedig felly offer arbenigol, llwyth gwaith y therapyddion galwedigaethol, a'r pwysau sydd ar y tîm iechyd meddwl yn y sir.</p>
Rhyw	Positif	<p>Bydd y drefn newydd yn ystyried beth sy'n bwysig i bob unigolyn, gan fod yn ystyriol o ddyheadau'r unigolyn. Byddai rhai dynion, er enghraifft, yn llawer mwy cyfforddus gyda dyn arall yn eu helpu i ymolchi a gwisgo, ond dim ond drwy sgwrsio a dod i adnabod pob unigolyn y daw pethau fel yma'n glir. Sicrhau'r gefnogaeth orau iddynt fedru byw eu bywyd fel mae'n nhw'n dymuno ei fyw yw'r nôd, ac wrth symud ymlaen i'r model newydd byddwn yn ceisio bod mor ystyrio a phosib yn hynny o beth, ac yn ceisio recriwtio amrywiaeth o staff gyfarch hynny.</p>
Oedran	Positif	<p>Er mai pobl hyn fydd y mwyafrif o ddefnyddwyr y gwasanaeth, ni fydd y drefn newydd yn camwahaniaethu ar sail oedran, ac mae'r gwasanaeth hefyd ar gael ar gyfer oedolion sydd gyda anabledd corfforol ac angen cymorth i fyw yn eu cartref yn annibynnol. Rhoir ystyriaeth i bob unigolyn ar sail eu anghenion, gan gofio y bydd anghenion person ifanc gydag anabledd corfforol o bosib yn dra gwahanol i ddyheadau ac anghenion person hyn. Dim ond drwy sgwrsio a dod i adnabod pob unigolyn y daw pethau fel yma'n glir.</p>
Cyfeiriadedd rhywiol	Positif	<p>Bydd y drefn newydd yn parchu'r ffordd mae pob unigolyn yn byw, gan ystyried sut i sicrhau'r gefnogaeth orau iddynt fedru byw eu bywyd fel mae'n nhw'n dymuno ei fyw. Bydd angen i unrhyw hyfforddiant sy'n cael ei gynnig fel rhan o'r drefn newydd adlewyrchu hynny, er mwyn sicrhau bod yr holl staff yn deall pa mor bwysig yw parchu cyfeiriadedd rhywiol unrhyw unigolyn sy'n derbyn y gwasanaeth.</p>
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Positif	<p>Drwy ddod i adnabod beth yw'r pethau hynny sy'n bwysig i bob unigolyn sydd angen y gwasanaeth bydd y Tîm Adnoddau Cymunedol yn medru adnabod cyfleoedd yn y gymuned i ddiwallu'r anghenion hynny. Er enghraifft, pe byddai unigolyn yn gapelwr brwd, ac oherwydd gwaeledd yn methu mynychu, gallai'r Tîm, ac yn arbennig felly'r gofalwyr cartref, wneud ymholiadau a chysylltiadau yn y gymuned er mwyn darganfod cefnogaeth wahanol i ddiwallu'r angen hwnnw.</p> <p>Dod i adnabod yr unigolion yw'r nod, a thrwy hynny medru darganfod rhwydweithiau cymunedol addas, a bod yn ystyriol o ffordd o fyw allai fod y cyd-fynd a daliadau crefyddol.</p>

Ailbennu rhywedd	Positif	Mae'n debyg na fyddai llawer o unigolion sydd wedi ailbennu eu rhywedd yn cyrraedd y gwasanaeth gofal cartref yng Ngwynedd, ond o'r herwydd mae'n bwysig bod yr holl staff yn deall sut i ymateb petai unigolyn yn cyrraedd y gwasanaeth. Bydd yr hyfforddiant fydd yn cael ei ddarparu ar draws yn cwmnïau darparu yn adlewyrchu hynny.
Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim llawer/positif	Nid yw'n debygol y byddai'r gwasanaeth yn ymwneud a pherson beichiog gan mai pobl hyn sy'n derbyn y gwasanaeth fel rheol. Fodd bynnag gallai'r sefyllfa godi petai person ifanc ag amhariad corfforol yn beichiogi, ac mewn achos o'r fath byddai staff yn cael eu hannog i gefnogi dewis yr unigolyn e.e i fwydo o'r fron, a byddant yn cael eu hannog i weithio'n agos gyda'r ymwelydd iechyd lleol.
Priodas a phartneriaeth sifil	Positif	Pa bynnag fath o bartneriaeth fyddai'r unigolyn sy'n derbyn gofal yn rhan ohono, byddai'r gofalwyr yn cael eu hannog i fod yn ystyriol o unrhyw anghenion fyddai'n codi oherwydd hynny. Eto, dod i adnabod y person sy'n bwysig, a pharchu anghenion, dyheadau a ffordd o fyw arbennig pob person, yn cynnwys y partner.

* I'w ddileu yn ôl yr angen

3.2 Mae'n ddyletswydd ar y Cyngor dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i gyfrannu'n bositif i gymdeithas decach trwy hybu cydraddoldeb a pherthynas dda yn ei weithgareddau ym meysydd oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, hil, trawsrywedd, anableddeidd a beichiogrwydd a mamolaeth. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r ffordd mae unrhyw newid yn effeithio'r dyletswyddau yma.

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	A yw'n cael effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth	Ydi	Oherwydd natur y drefn bresennol mae'r gwasanaeth a gynigir yn gyfyng, wedi ei selio ar fwydlen o dasgau penodol i'w cyflawni o fewn amser penodol. Byddai modd dweud y gallai hyn arwain at gamwahaniaethu oherwydd anhyblygrwydd y system bresennol gan nad yw'n trin pawb yn ôl eu hangen. Nôd y drefn newydd yw adnabod beth sy'n bwysig i bob unigolyn a sicrhau ein bod yn teilwra'r gwasanaeth yn ôl yr angen i sicrhau y gall unigolion fyw eu bywyd fel mae'n nhw'n dymuno, a gweithio tuag at fod mor annibynnol a phosib.

Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	Yn sicr bydd y drefn newydd yn hyrwyddo cyfleoedd cyfartal drwy roi cyfle i deilwra'r gwasanaeth tuag at beth sy'n bwysig i bob unigolyn, yn hytrach na chyflwyno bwydlen o dasgau a disgwyl i bobl unigolyn fodloni ar ba bynnag ddewis oedd ar gael.
Meithrin perthnasau da	Ydi	Yn aml, oherwydd gwaeledd corfforol neu feddyliol, bydd pobl hyn yn colli hyder ac yn pellhau oddi wrth eu cymuned, gan golli'r rhwydweithiau cymdeithasol yr arferent fod yn rhan ohonynt. Hanfod y model newydd yw sicrhau ein bod yn dod i ddeall beth sy'n bwysig i unigolion, a darganfod ffyrdd iddynt fedru parhau neu ddychwelyd i fod yn rhan o'r gymuned. Gall hynny godi ysbryd a hyder yr unigolyn, lleihau eu gofynion yn y pendraw, a'u helpu i fod mor annibynnol a phosib.

* I'w ddileu yn ôl yr angen

4) Dadansoddi'r canlyniadau

4.1 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, bositif ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Bydd y cynllun yn cael effaith sylweddol ar fywydau'r bobl hynny sy'n derbyn gwasanaeth gofal cartref yng Ngwynedd, sef oedolion bregus, fel arfer (ond nid bob tro) dros 65 oed.

Drwy'r ail fodelu byddant yn medru derbyn cymorth fydd wedi ei deilwra ar eu cyfer fel unigolion, gan ganolbwyntio ar eu cryfderau, eu teulu a'u cymuned, er mwyn sicrhau eu bod yn medru byw bywyd fel mae'n nhw'n dymuno ei fyw.

Hybu annibyniaeth yw'r nod, drwy godi hyder a chanolbwyntio ar beth sy'n bwysig i'r unigolyn. Bydd y bobl broffesiynol yn yr ardal leol yn cyd-weithio er mwyn helpu'r unigolyn i wireddu eu dymuniadau, yn tynnu ar rhwydweithiau teuluol a chymunedol, ac adnabod unrhyw fylchau er mwyn gwneud hynny.

4.2 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, negyddol ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Mae'n bosib yn bydd ychydig o effaith negyddol yn y tymor byr drwy'r ail-fodelu. Mae'n fwriad i symud i drefn ble bydd un darparwr gofal cartref yn gweithredu fesul is-ardal yn y sir. Ar hyn o bryd mae tua 5 neu 6 o gwmnïau yn darparu mewn unrhyw is-ardal.

Yn y model newydd byddai 18 o is-ardaloedd drwy'r sir, gyda gwasanaeth darparu mewnol y cyngor yn rhoi gwasanaeth yn hanner yr ardaloedd hynny. Byddwn yn cytundebu'r hanner arall i gwmnïau allanol.

Gallai hyn olygu newid darparwr neu ofalwyr i ran unigolion o fewn yr is-ardal. Ni fyddai unrhyw newid yn digwydd tan o leiaf mis Ebrill 2020, a gallai'r newid fod yn un graddol iawn wrth i ni weithio drwy'r cyfnod trosglwyddo dros amser.

Y nôd dros amser yw sicrhau cysondeb o ran y gofal, telerau a hyfforddiant, gyda mwy o sicrwydd a llai o newidiadau staff.

4.3 Beth ddylid ei wneud?

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn	✓
Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	

4.4 Os yn parhau hefo'r cynllun, pa gamau fyddwch chi'n cymryd i leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Byddwn yn sicrhau y bydd pob cefnogaeth yn cael ei ddarparu ar gyfer yr unigolion hynny allai gael eu heffeithio yn ystod y cyfnod trosglwyddo, drwy'r gweithwyr cymdeithasol a'r gweithwyr iechyd ymhob ardal.

Bydd pob achos yn cael ei ystyried yn unigol, gan gyflwyno unrhyw newidiadau'n raddol, dros amser, rhoi cyfle i gysgodi a thrafod, a cheisio cadw'r gofalwyr presennol yn eu lle ble bydd hynny'n bosib. Ar gyfer yr achosion mwyaf bregus byddwn yn gwneud pob ymdrech i sicrhau sefydlogrwydd yn y gofal sy'n cael ei ddarparu.

Bydd yr unigolion hynny fydd yn derbyn gofal drwy ddarpariaeth fewnol y Cyngor yn aros o fewn y gwasanaeth cyhyd ag sydd bosib er mwyn lleihau'r effaith ar ddefnyddwyr y gwasanaeth.

4.5 Os nad ydych yn gweithredu ymhellach i ddileu neu leihau effeithiau negyddol, esboniwch pam yma.

Dim yn berthnasol – gweler 4.4 uchod.

5) Monitro

5.1 Pa gamau fyddwch chi'n gymryd i fonitro effaith ac effeithiolrwydd y polisi neu wasanaeth (cynllun gweithredu)?

Mae mesurau newydd yn cael eu datblygu ar hyn o bryd er mwyn monitro effaith ac effeithlonrwydd y gwasanaeth. Bydd profiad yr unigolyn yn ganolog i'r mesurau hynny, ac er bod angen rhan mesuriadau i ddiwallu gofynion cenedlaethol, byddwn yn sicrhau mai cyflawni beth sy'n bwysig i bob unigolyn fydd yn greiddiol i'r mesuriadau lleol. Gan y bydd pob cwmni gofal cartref yn rhan o'r Tîm Adnoddau Cymunedol yn lleol, bydd yr atebolrwydd i'r tîm hwn yn bwysig iawn er mwyn sicrhau trosolwg o'r gwaith gofal cartref ar y lefel mwyaf lleol.